

Była kartkówka z rozwiązaniem w czasie ćwiczeń zadania ...

$I_a(b) = \int_0^\infty e^{-ax} \frac{\sin(bx)}{x} dx$ dla $a > 0$. Przypomnijmy, że $|\frac{\sin t}{t}| \leq 1$ dla każdego $t \in \mathbb{R}$.

Mamy

$$(0) \quad \left| e^{-ax} \frac{\sin(bx)}{x} \right| = \left| e^{-ax} \frac{\sin(bx)}{bx} b \right| \leq |b| e^{-ax},$$

więc zachodzi nierówność

$$(1) \quad \int_0^\infty \left| e^{-ax} \frac{\sin(bx)}{x} \right| dx \leq |b| \int_0^\infty e^{-ax} dx = \frac{|b|}{a} < \infty,$$

zatem całka jest bezwzględnie zbieżna (tym bardziej zbieżna) dla każdej liczby $a > 0$.

Jeśli $\varepsilon > 0$, $h \neq 0$ i $e^{-ac} < \frac{a\varepsilon}{3}$, to na mocy (0) i nierówności $|\sin \alpha - \sin \beta| \leq |\alpha - \beta|$ mamy

$$\begin{aligned} \left| \frac{1}{h} \left(\int_c^\infty e^{-ax} \cdot \frac{\sin((b+h)x)}{x} - \int_c^\infty e^{-ax} \cdot \frac{\sin(bx)}{x} \right) dx \right| &\leq \\ &\leq \int_c^\infty e^{-ax} \left| \frac{\sin((b+h)x) - \sin(bx)}{hx} \right| dx = \int_c^\infty e^{-ax} = \frac{e^{-ac}}{a} < \frac{\varepsilon}{3} \end{aligned}$$

Zachodzą łatwe do dowodu nierówności $|\sin \alpha - \alpha| \leq \frac{|\alpha|^3}{6}$ oraz $|\cos(\beta + \alpha) - \cos \beta| \leq |\alpha|$.

Z nich wynika, że

$$\begin{aligned} \left| \frac{\sin((b+h)x) - \sin(bx)}{hx} - \cos(bx) \right| &= \left| \frac{2 \sin \frac{hx}{2} \cos(bx + \frac{hx}{2})}{hx} - \cos(bx) \right| \leq \\ &\leq \left| \cos(bx + \frac{hx}{2}) - \cos(bx) \right| + \left| \frac{\sin \frac{hx}{2}}{\frac{hx}{2}} - 1 \right| \cdot |\cos(bx)| \leq \left| \frac{hx}{2} \right| + \left| \frac{(hx)^2}{24} \right|. \end{aligned}$$

Wobec tego, jeśli $0 \leq x \leq c$, $0 < |h| < 1$, to

$$\left| e^{-ax} \cdot \frac{\sin((b+h)x) - \sin(bx)}{hx} - e^{-ax} \cdot \cos(bx) \right| \leq |h| \left(\frac{c}{2} + \frac{c^2}{24} \right) = |h| \left(\frac{12c + c^2}{24} \right).$$

Wynika stąd, że jeśli $e^{-ac} < \frac{a\varepsilon}{3}$ i $0 < |h| < \frac{8\varepsilon}{12c^2 + c^3}$, to

$$\begin{aligned} \left| \int_0^\infty e^{-ax} \cdot \frac{\sin((b+h)x) - \sin(bx)}{hx} dx - \int_0^\infty e^{-ax} \cdot \cos(bx) dx \right| &\leq \\ &\leq \left| \int_0^c e^{-ax} \cdot \left(\frac{\sin((b+h)x) - \sin(bx)}{hx} - \cos(bx) \right) dx \right| + \\ &+ \left| \int_c^\infty e^{-ax} \cdot \left(\frac{\sin((b+h)x) - \sin(bx)}{hx} \right) dx \right| + \left| \int_c^\infty e^{-ax} \cdot \cos(bx) dx \right| < \frac{\varepsilon}{3} + \frac{\varepsilon}{3} + \frac{\varepsilon}{3} = \varepsilon. \end{aligned}$$

Z otrzymanych stwierdzeń, definicji pochodnej i definicji granicy funkcji wynika od razu, że

$I_a(b) = \int_0^\infty e^{-ax} \cdot \cos(bx) dx$, więc że można **w tym wypadku** różniczkować pod znakiem całki.

Uwaga. Mamy $\left(\sin \alpha - \left(\alpha - \frac{\alpha^3}{6} \right) \right)' = \cos \alpha - 1 + \frac{\alpha^2}{2}$, więc $\left(\sin \alpha - \left(\alpha - \frac{\alpha^3}{6} \right) \right)'' = -\sin \alpha + \alpha > 0$ dla $\alpha > 0$, zatem funkcja $\cos \alpha - 1 + \frac{\alpha^2}{2}$ rośnie na półprostej $[0, \infty)$ i wobec tego jeśli $\alpha > 0$, to $\cos \alpha - 1 + \frac{\alpha^2}{2} > 0$. Stąd wynika, że funkcja $\sin \alpha - \left(\alpha - \frac{\alpha^3}{6} \right)$ rośnie na półprostej $[0, \infty)$, a ponieważ zeruje się w zerze, więc jest dodatnia na półprostej $(0, \infty)$. Wobec tego dla każdego $\alpha \neq 0$ zachodzi nierówność $|\alpha - \sin \alpha| < \frac{\alpha^3}{6}$.

Nierówność $|\cos(\beta + \alpha) - \cos \beta| \leq |\alpha|$ wynika natychmiast z twierdzenia Lagrange'a o wartości średniej i tego, że $|\sin t| \leq |t|$ dla wszystkich $t \in \mathbb{R}$.